

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 28 ΜΑΪΟΥ 2014 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ
ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ**

A1. Περίληψη κειμένου

Ο συγγραφέας πραγματεύεται το θέμα της ανθρωπιάς και του ελλείματός της. Αρχικά, ορίζει την ανθρωπιά ως την ευαισθησία στον πάσχοντα συνάνθρωπο, μία έννοια με μεγάλη αξία και ευρύτατη χρήση ενισχύοντας την με το παράδειγμα του Ντυνάν. Χαρακτηριστικά τον ανθρωπιστή αποτελούν η ειλικρίνεια, η ιδιοτέλεια και η έλλειψη υστεροφημίας που ήταν κοινή απαίτηση αλλά και καθημερινή πρακτική ως αυτονόητο καθήκον σε προγενέστερες εποχές. Σήμερα, αν και το αίτημα της ανθρωπιάς αποτελεί ανάγκη και διέξοδο για τον σύγχρονο άνθρωπο είναι αδιαμφισβήτητη η αλλοίωσή της καθώς και υποκειμενική η ερμηνεία της καθώς κυριαρχεί η απληστία που ακυρώνει κάθε ανθρωπιστική δραστηριότητα ως αναχρονιστική. Καταλήγοντας, ο συγγραφέας υπογραμμίζει πως η κατάκτηση της ανθρωπιάς, δεν είναι μόνο γνώση αλλά απαιτεί προαίρεση, έμπρακτη εφαρμογή, ανεκτικότητα και αυταπάρνηση.

B1. Η απληστία και η πλεονεξία του σύγχρονου ανθρώπου που ζει σε μια έντονα ανταγωνιστική και υλιστική κοινωνία ευθύνεται για το έλλειμμα ανθρωπιάς. Ειδικότερα, αυτός επηρεασμένος από τα προβαλλόμενα καταναλωτικά πρότυπα των Μ.Μ.Ε., της διαφήμισης αλλά και της κοινωνίας στρέφεται στην κατανάλωση και στη συσσώρευση υλικών αγαθών θεωρώντας ότι η ποσότητα θα του εξασφαλίσει την ποιότητα ζωής του αλλά και την ευημερία που πλέον σήμερα ταυτίζεται με την ύλη. Η στροφή αυτή στο κυνήγι της ύλης και η γενικότερη κρίση των αξιών σήμερα υποβαθμίζει την αξία της αλληλεγγύης και του ανθρωπισμού, που θεωρούνται πλέον παρωχημένα. Έτσι, εγκλωβισμένος ο άνθρωπος στην ανταγωνιστική καθημερινότητα του αλλοτριώνεται και αδυνατεί να αναπτύξει τα ανθρώπινα του αισθήματα για τους συνανθρώπους του και να ανταποκριθεί στον κοινωνικό του ρόλο.

B2. α. Δύο τρόποι ανάπτυξης στην πρώτη παράγραφο

1. Αρχικά ως τρόπος ανάπτυξης χρησιμοποιείται ο ορισμός. Ορίζεται η «ανθρωπιά» (οριστέα έννοια), ως μια «λέξη», ένας «όρος», ένα «νόμισμα» (Γένος) που εμφανίζεται σε όλους τους ανθρώπους «που κυκλοφορεί σε όλα τα χέρια ... ανθρώπου (ειδοποιός διαφορά). Πρόκειται για αναλυτικό και σύντομο ορισμό.
2. Επιπλέον, χρησιμοποιείται ως τρόπος ανάπτυξης το παράδειγμα. Ειδικότερα χρησιμοποιείται το παράδειγμα του Ντυνάν ιδρυτή του Ερυθρού Σταυρού για να αποδείξει την έννοια του ανθρωπισμού «Ο Ντυνάν, για παράδειγμα και εν ειρήνη». Ενδεικτική η χρήση της διαρθρωτικής λέξης «για παράδειγμα».

β. Νοηματική σύνδεση

έτσι: δηλώνει συμπέρασμα

ωστόσο: δηλώνει αντίθεση

B3. α. Συνώνυμα

αναλίσκεται	= αναλώνεται, ξοδεύεται, δαπανάται
οικουμενική	= παγκόσμια
διαστρεβλώσεις	= αλλοιώσεις, παραποιήσεις
ολωσδιόλου	= τελείως, εντελώς
ευζωίας	= ευημερίας, καλοζωίας, καλοπέρασης

β. Αντώνυμα

κοινόχρηστος	≠ ατομικός, προσωπικός
συμμετοχή	≠ αποχή
αυτοακυρώνεται	≠ αυτοεπιβεβαιώνεται
γνώση	≠ άγνοια
αδιάκοπης	≠ ασυνεχούς, διακεκομμένης

B4. α. «αυτός είναι μεγάλος ανθρωπιστής»: ο συγγραφέας μεταφέρει αυτούσια τα λόγια τρίτου.

«Ερυθρού Σταυρού»: Αναφέρει τον τίτλο - όνομα ιδρύματος.

β. Εκφράσεις με μεταφορική σημασία

- «Η ζωή είναι ένα νόμισμα»
- «ξοδευόταν ολόκληρη για να κάμει το καλό»
- «η ανθρώπινη λαιμαργία»

Γ1. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο.

Απαιτείται:

- Τίτλος και αφορμή από την Επικαιρότητα,
- απρόσωπο ύφος: (χρήση αναφορικής γλώσσας, γ' ενικό - πληθυντικό πρόσωπο),
- επίκληση στη λογική

Ενδεικτικός τίτλος: «Η απουσία του ανθρωπισμού στον σύγχρονο άνθρωπο»,
«Άνθρωποι ... με Α κεφαλαίο»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Διαπίστωση του ανθρωπιστικού ελλείμματος και αναγκαιότητα κατίσχυσης των ανθρωπιστικών αξιών.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ:

1° ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Φαινόμενα που αποδεικνύουν το έλλειμμα ανθρωπιάς στην εποχή μας.

- Αδιαφορία και αναληψία στην κατάφωρη παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων (εκμετάλλευση και κακοποίηση παιδιών και γενικότερη απαξίωση της ανθρώπινης ζωής).
- Έξαρση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας που οδηγούν στην ανασφάλεια, στο φόβο και στην καχυποψία καθιστώντας το άτομο ατομιστή και αδιάφορο για τον συνάνθρωπο.

- Δημοκρατικό έλλειμμα: δογματισμός, προπαγάνδα, χειραγώγηση, πολιτική διαφθορά, αποπολιτικοποίηση. Έλλειψη συνεργασίας, αλληλεγγύης, ατομικιστικό πνεύμα, κυριαρχία της ύλης.
- Κυριαρχία εμπορευματοποίησης σε όλες τις εκδηλώσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας που επιβάλλει την ηθική του χρήματος και της ιδιοτέλειας.
- Η αλλοτρίωση, η ανευθυνότητα του ανθρώπου, οι ανταγωνιστικές και ψυχρές διαπροσωπικές σχέσεις
- Υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος που απειλεί την ύπαρξη του ανθρώπου.
- Διάπραξη φρικτών εγκλημάτων από άτομα, οργανώσεις, κράτη κατά της ανθρωπότητας, τρομοκρατία, εγκληματικότητα που ωστόσο αφήνουν αδιάφορο τον σύγχρονο άνθρωπο.

2° ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Δραστηριότητες που αποσκοπούν στον περιορισμό του ανθρωπιστικού ελλείμματος, ατομικές και συλλογικές.

ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- Επαναπροσδιορισμός αξιών, επανιεράρχηση αναγκών μέσω της ανθρωπιστικής παιδείας.
- Προβληματισμός και ευαισθητοποίηση για τα σύγχρονα φαινόμενα του ανθρωπιστικού ελλείμματος αλλά και συναίσθηση της υπευθυνότητας του ως ατόμου και ως πολίτη.
- Συνειδητοποίηση της κοινωνικής φύσης του ανθρώπου αλλά και των διαστάσεων του προβλήματος.
- Έμπρακτη συμμετοχή στα κοινά, ως ενεργός πολίτης, αλλά και απόδειξη της αγάπης προς τον συνάνθρωπο που πάσχει στην καθημερινή πρακτική.
- Συμμετοχή σε εθελοντικές οργανώσεις.
- Απόρριψη του καταναλωτικού προτύπου, καταπολέμηση φανατισμού, αδιαλλαξίας, μισαλλοδοξίας

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- Κράτος Πρόνοιας, βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων.
- Παροχή δυνατοτήτων για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των πολιτών και την επίτευξη των ατομικών τους στόχων μέσα σε μία κοινωνία ισότητας και αξιοκρατίας.
- Έμπρακτη κατοχύρωση των ατομικών και των κοινωνικών δικαιωμάτων με θεσμούς και μέτρα κοινωνικής προστασίας για όλους τους πολίτες και ιδιαίτερα για τις «αδύνατες» και ευαίσθητες ομάδες.
- Διαμόρφωση ενός θετικού πλαισίου ζωής με την εξασφάλιση των αγαθών που παρέχουν ικανοποιητικές συνθήκες διαβίωσης για όλους τους πολίτες (μόρφωση, άθληση, ψυχαγωγία, υγεία, εργασία κ.κ.)
- Δραστηριοποίηση και ενεργή συμμετοχή, σε εθελοντικές οργανώσεις σε επίπεδο τοπικό, εθνικό αλλά και παγκόσμιο.
- Χρήση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση αλλά και κινητοποίηση ως προς τα σύγχρονα προβλήματα.
- Ενίσχυση των Διεθνών οργανισμών, ΜΚΟ αλλά και Διεθνής Συνεργασία για την αποτελεσματικότερη προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Επισήμανση της σοβαρότητας του προβλήματος και Προτροπή για ευαισθητοποίηση και δραστηριοποίηση για μια κοινωνία αλληλεγγύης, προσφοράς και ανεκτικότητας.

Οι Απαντήσεις είναι ενδεικτικές και σε καμία περίπτωση μοναδικές

Επιμέλεια απαντήσεων:

Σκυριανού Μαίρη

Μπέκου Νατάσα

Φιλόλογοι

Φροντιστήριο Μ.Ε «ΕΠΙΛΟΓΗ» - Καλαμάτα

<http://www.epil.gr>